

תת"ע 2874/08/18 - המאשימה מדינת ישראל נגד מירון ברדיצ'בסקי

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 2874-08-18 מדינת ישראל נ' מירון ברדיצ'בסקי
לפני כבוד השופטת ענת יהב

בעניין: המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ מתמחה שפיגלר רועי

נגד
הנאשם: מירון ברדיצ'בסקי- נוכח

הכרעת דין

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו רכיבה על גבי אופנוע ביום 3.5.18 בשעה 13:55 בכביש 20 בק"מ ה-15 מכיוון דרום, כאשר בניגוד לחוק עלה עם האופנוע על גבי שטח הפרדה המסומן על גבי הכביש (בניגוד לתמרור 815).

הנאשם הודה ברכיב העובדתי שאכן נהג על גבי אותו שטח מסומן, אולם טען כי **"לא הייתה לי אפשרות, מישו נסע אחריי באופן מוזר ואם לא היתי פונה ימינה, הוא היה נכנס בי"** (עמ' 1 ש' 7-9).

בפרשת התביעה העיד ע"ת 1 - רס"ב דוד אלבוז, אשר הגיש את הדוח - ת/1, שם נרשמו הנסיבות הבאות:

"בהיותי בפיקוח על התנועה לבדי ברכב סמוי, נתיב ימני מתוך 4 נתיבים לצפון, הבחנתי לפני בקטנוע הנ"ל כשמצידי הימני שטח הפרדה 815. הנ"ל הגיע לעומס תנועה, סטה ימינה לנתיבים היורדים מלה-גרדיה תוך מעבר על מרכז שטח ההפרדה והשתלב ימינה. נסעתי אחריו תוך קשר עין רצוף ועצרתי אותו על השול בעזרת מערכת הכריזה. הנ"ל נעצר. ירדתי אליו לאחר הסבר העבירה דווח נגדו. תגובת הנאשם: "נסעתי 80, פחדתי שיכנסו בי מאחור".

בחקירתו הנגדית - טען שלא ניתן לקבל את דבריו של הנאשם, כפי שאלו משתקפים מתגובתו בפניו באותו המועד, זאת אל עף פי שאינו זוכר מעבר לרשום בת/1 שכן לו חשש לחייו **"הוא יכול היה טיפה לזוז ימינה אבל לא לחצות את כל שטח ההפרדה ולגרום סכנה לעצמו, כי אולי רכב מלה גרדיה היה נכנס בך"** (עמ' 4 ש' 3-7), ושוב חזר על כך והדגיש שהאופנוע, בהיותו רכב דו גלגלי - יכול היה "להסיט את הנהיגה ולא לחצות את כל קו ההפרדה" (ש' 8-12).

בפרשת ההגנה - הנאשם העיד כעד יחיד מטעמו, כאשר תיאר שנסע במהירות של 80 קמ"ש וראה מאחוריו רכב מגיע במהירות לעברו, נבהל וזו הייתה התגובה שלו, שכן לטענתו הרכב הגיע ל"**טווח מאד מסוכן**", הנאשם המשיך והבהיר שבדיעבד התברר שמדובר היה ברכב של השוטר- עד התביעה, אולם, כאשר ראה אותו לראשונה, המחשבה שלו הייתה שזה "**אזרח מטורף**".

בחקירתו הנגדית, מעריך ששדה הראיה שלו אחורה, דרך הסתכלות במראה, מגיע לכדי 40-50 מטרים ושהתנועה אופיינית בכך שזרמה, אף על פי שהיה "צפוף אבל בסדר".

דין והכרעה:

מהדו"ח ומעדות העדים, עולה כי גם הנאשם מודה ומסכים שאכן עלה על גבי השטח המסומן שהינו שטח הפרדה, המחלוקת היחידה עולה מתיאור הסטייה ועומקה על גבי אותו שטח מסומן- הנאשם מציין, כי נהג ממש **בצד השטח המפריד** ואילו השוטר בעדותו על פי רישום ציין כי מדובר במי **שסטה ועלה על גבי שטח הפרדה כשהוא חוצה אותו** כליל ואף **השתלב** ימינה.

הטענה אותה טוען הנאשם הינה טענת "**צורך**", שכן לולא נהג כך, היה מסכן את בטחונו ושלמות גופו- כך האמין אותה העת לגרסתו.

לאחר שמיעת העדויות ברור הוא כי הרכב שנהג בסמוך לאחריו של הנאשם וגרם לו לכאורה, לבצע את שביצע הוא רכב המשטרה שהיה סמוי ואשר בו נהג השוטר - עד התביעה.

הגנת הצורך:

אבחן את הכללים להחלת סייג הפליליות בדמות הגנת הצורך שבאה לידי ביטוי בסעיף 34 יא' לחוק העונשין, התשל"ז - **1977** כך:

"לא ישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה באופן מיידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו"

ואכן, כפי שנקבע בע"פ **1229/00 (מחוזי חיפה)**, סעיף 34 י"א לחוק העונשין קובע, כי ישנם מצבים בהם אנשים נאלצים להגן על אינטרסים לגיטימיים, תוך פגיעה באינטרסים לגיטימיים אחרים.

אולם, הכלל הוא, כפי שמבוטא בסעיף 34 ה' לחוק העונשין ש"**מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית**", עדיין ומאידך, סעיף 34 כב (ב) לחוק העונשין קובע "**התעורר**

ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית והספק לא הוסר יחול הסייג".

מאז שתיקון מס' 39 תוקן, הוקל נטל ההוכחה המוטל על הנאשם הטוען כי קיימת לו הגנה מסוג סייג לאחריות הפלילית ומאז התיקון חייב הנאשם להעלות ספק סביר בלבד בקיום הסייג.

על מנת לקבוע שמעשה נעשה מתוך הגנה עצמית או בגין "צורך" יש לבחון אם נתמלאו התנאים הקבועים בחוק, והם; שהמעשה היה **דרוש באופן מידי** להצלת חייו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, וכן התקיים התנאי הנוסף שנשקפה לו **סכנה ממשית** של פגיעה חמורה בחייו, בגופו או ברכושו שלו או של זולתו.

השאלה היא, האם הנאשם הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח, במידה של הקמת ספק סביר, את טענת ההגנה, כאשר המבחן לקיום הגנת הצורך הם שני מבחנים- סובייקטיבי ואובייקטיבי.

לענייננו:

אומר, שגם אם אניח שאכן היה קיים יסוד להניח, שנשקפה לנאשם סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו או חירותו או בגופו או ברכושו, הרי שהתנהגותו בכך שעלה על גבי שטח הפרדה המסומן על גבי הכביש, אכן עמדה בתנאי, שהמעשה היה דרוש באופן מיידי להגנת חייו, חירותו, גופו ורכושו שלו או של זולתו.

דא עקא, שאני סבורה, כי לא עלה בידו של הנאשם להרים את הנטל המוטל עליו להוכחת קיומה של סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, חירותו, גופו או רכושו שלו ואף לא של זולתו. אדרבה, בהתנהגותו של הנאשם הרי שהעמיד עצמו בפני סכנה ואף עלול היה לגרום לסכנה מוחשית של משתמשים אחרים בדרך שהיו עלולים להיבהל מהשתלבות ה'פתאומית' והפולשנית.

הנאשם העיד על תחושת סכנה שהוא חש, אולם למעט הדברים הללו לא מצאתי כי התקיים איום ממשי לחייו, משום שהסתבר שאותו רכב שנהג לאחריו היה רכב משטרה, אולם, אף אם אניח באופן סובייקטיבי לנאשם, כי מציאות עובדתית זו כי אחריו נוהג רכב משטרה לא הייתה נהירה לו עובר לביצוע העבירה גם אז, לא היה בידי לקבל את גרסת הנאשם וזאת משום שהתיאור אותו תיאר הנאשם לעניין אופי הסטייה מן הכביש, אינו עולה בקנה אחד עם המתואר **בת/1.**

מכיוון, שסייג הצורך, צריך שיעמוד ב- 4 פרמטרים והם - שלא הייתה דרך אחרת לנהוג מזה שנהג הנאשם, מגבלה שהנאשם לא הכניס עצמו למצב בו נמצא מרצון, מגבלת החובה לעמוד בסכנה הנשקפת ומגבלת הסבירות (ראה בספרו של י. קדמי "**על הדין בפלילים**" חלק ראשון (חלק מקדמי) בעמ' 661).

ובענייננו שני פרמטרים רלוונטיים, שהם, שהתנהגות הנאשם הייתה בבחינת התנהגות סבירה ושהייתה שקולה לרעה שנמנעה, סבירה ומידתית ותנאי נוסף, שהינו משלים את התנאי האחר, והוא שלא הייתה דרך אחרת לנהוג באותה

הסיטואציה למעט התנהגותו זו של הנאשם- לא התמלאו נוכח התיאור של ביצוע העבירה.

ובמה דברים אמורים; העובדה שהנאשם עלה על השטח המסומן חלף על כל רוחבו וחצה אותו תוך שהשתלב לפנייה ימינה, יש בה בכדי להעיד כי ההתנהגות הייתה לא מידתית וסיכנה את התנועה שנהגה מימין והיה צריך לסטות מעט על מנת למנוע את הסכנה שממנה חשש, אם אכן היה חשש שכזה.

אף הנאשם, שהבין שתיאור כפי שמתאר השוטר אינו עולה בקנה אחד עם טענתו, שהתנהגותו הייתה במטרה למנוע פגיעה בו, שינה את עדותו והעיד שסטה מעט והמשיך בנהיגה בצד השטח המסומן, דבר שלא מצאתי לקבל אותו.

הדוח שנרשם על ידי השוטר בשעת אמת, הינו דוח מפורט, אשר מתאר בפרוטרוט את הסטייה החדה ואת כל מהלך החצייה של הנאשם עד השתלבותו עם התנועה ימינה (בניגוד לכיוון ישר), הכיוון בה נהג לכתחילה ובשונה מזו שנצפה על ידי השוטר, לפני אותה הסטייה.

השוטר העיד על פי הרשום בלבד, לא הוסיף או חזר בו מן הרשום, והאמנתי כי הרשום בדוח תיאר היטב ונכונה את שאירע במקום, כאשר אותו תיאור מינורי של הנאשם נמסר באיחור ורק לאחר שהעד- השוטר התריס בפני הנאשם, כי אם הרגיש באותה הסכנה, אותה מתאר, הרי שיכול היה לנהוג אחרת מזה שנהג בפועל ותוך שאינו מעמיד בסכנה אחרים, ודוק, כי לשונו של סעיף 34 יא' לחוק מדבר על "סכנה מוחשית של פגיעה חמורה" אשר "לא הייתה לו דרך אחרת אלא לעשותו" (על פי עקרון המידתיות).

דבר נוסף שמצאתי לסמוך ידי על הדוח שנרשם, היא העובדה שהשוטר לא עמד במקום ביצוע העבירה ועל מנת לאכוף עבירות, אלא אירוע זה נעבר לעיניו תוך שהוא נוהג כחלק מן התנועה, באופן כפי שתואר ולפיכך מצא לעצור את הנהג ולדווח על העבירה שנעברה.

למעלה מן הצורך אומר, כי לטעמי אף לא עלה בידו של הנאשם להוכיח כי מדובר היה בסכנה מוחשית, ובוודאי שסעיף 34 יא' לא בא לפרוש חסותו על כל הפורע גם אם 'קלות' את החוק בכל רגע נתון ועם כל תחושת סכנה.

לטעמי, התחושות העולות מעדות הנאשם מעלות כי אף לו הנאשם חש בסכנה כלשהי הרי שמדובר בסכנה אשר לכל היותר הינה בבחינת "סכנה מסתברת" שתלויה בנדבכים נוספים הצריכים להתקיים וכי אין המדובר ב"סכנה מוחשית" אותה חש הנאשם, וברי, כי לא בנקל "ייקח אדם את החוק לידי" שאם לא כן, הרי שכבישי ישראל יהפכו ל"מערב פרוע" שבו "איש הישר בעיניו יעשה" ואין להרשות את האמור.

מאחר וסעיף 34(ב) קובע כי במקרה שבו מתעורר ספק סביר שמא קיים הסייג לזכות הנאשם, ובמידה וספק זה אינו מוסר, יוחל הסייג לאחריות פלילית, הרי שאני קובעת כי אין המדובר בספק שהינו סביר לצורך החלת הסייג על הנאשם בעניינו, אולם גם אם הייתי מקבלת זאת הרי שתגובת הנאשם אינה אקוויוולנטית לאותה תחושה וסיכנה עצמו ואחרים.

לפיכך, ולאחר שהזהרתי עצמי, לאור העובדה כי הראיות בתיק זה הן בבחינת עדות יחידה אל מול אחרת יחידה אף היא, מצאתי כי המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה והוכיחה את ביצוע העבירה מעל לספק סביר ואני מרשיעה את הנאשם בביצוע עבירה של נהיגה תוך כדי מעבר על גבי שטח הפרדה אשר מסומן על גבי הכביש.

ניתנה היום, י"ט אדר א' תשע"ט, 24 פברואר 2019, במעמד הצדדים